

تشکیل حکمرانی اینترنت: سیر تاریخ پدیده و زمینه‌های آن

این مقاله به ظهور حکمرانی اینترنت به‌عنوان نوعی برچسب، زمینه‌ای پژوهشی و دانشگاهی و همچنین یک عرصه دنیای واقعی که در آن ذینفعان و گروه‌های ذی‌نفع همکاری کرده و یا با یکدیگر درگیرند، می‌پردازد. تلاش کردیم تا به هر سه موضوع (برچسب، یک حوزه مطالعاتی، مجموعه‌ای از اقدامات و نهادها) با دید یکسان و با تمرکز بر تعامل میان این‌ها در طول زمان نگاه کنیم. می‌خواهیم ارزیابی خود در زمینه حکمرانی اینترنت را بر پایه اینکه چه زمانی این اصطلاح، آگاهانه به‌عنوان یک پدیده شناخته شد و این چنین برچسب‌گذاری شد، شروع کنیم.

بعضی ممکن است ادعا کنند که برخی اشکال حکمرانی اینترنت قبلاً در حال رخ دادن بود. آن‌ها ممکن است برای مثال، با ساختمان امنیت آپانت ایالات متحده شروع کنند و اصلاح چند اصل قدیمی کار با اینترنت را به‌عنوان حکمرانی اینترنت بیان کنند و حتی در بیانی وسیع‌تر، که توسط ساندرا برامن توسعه داده شده، سعی کنند تا حکمرانی اینترنت را در آستانه ظهور تکنولوژی‌های محاسباتی و ارتباطی در دهه‌های 1950 تا 1960 و جهانی‌شدن شبکه ارتباطی در دهه 1970 تا 1980 قرار دهند. اگرچه این بیان صحیح است که اینترنت زمینه‌های سیاستی را که توسط این فرآیندها شکل داده شد را به وجود آورد، باید به این نکته نیز صحنه گذاشت که خطامشی و مدیریت شبکه خدمات یکپارچه دیجیتال (ISDN) یا اطلاعات برون‌مرزی که از جریان مخابراتی استیجاری خصوصی تبعیت می‌کند را نمی‌توان به‌عنوان حکمرانی اینترنت بیان کرد. اینترنت قوانین متمایز خود را داراست که مشکلات دولتی منحصر به فردی را مطرح می‌کند. اینترنت همچنین سازمان‌های توسعه استاندارد و نهادهای حکومتی مخصوص به خود، مانند نیروی کار مهندسی اینترنت و ثبت‌های آدرس که خارج از نهادهای تأسیس شده مخابرات جهانی دولتی بود را گسترش داد.

دوره‌بندی‌های تاریخی نه درست و نه نادرست هستند. آن‌ها کم‌وبیش برای اهداف خاص مناسب‌اند. هدف ما ردگیری کلی خطامشی ارتباطی نیست بلکه آشکارسازی سیر حکمرانی اینترنت به‌عنوان یک منطقه متمایز خطامشی عمومی و حکومت جهانی است. با انجام این کار امیدواریم که فایده و طول عمر عبارت «حکمرانی اینترنت» را به‌عنوان برچسبی برای این حوزه بررسی کنیم. بنابراین منطقی است دوره زمانی بعد از اینکه پروتکل‌های اینترنت گسترش یافته و اجرا شدند و استفاده آن‌ها توسط عموم به نقطه‌ای رسید که مشکلاتی را مطرح کرد که توسط ابزارهای قانونی، سیاسی و نهادی حل‌وفصل شد، نقطه شروع باشد. این اتفاق تا زمانی که اینترنت به‌صورت گسترده در دسترس عموم قرار گرفت و به‌عنوان چیزی که باید یا شاید تحت کنترل حکمرانی عمومی دربیاید، رخ نمی‌داد.

این نوشتار کلیت بستر کتاب را با تحلیل سیر تکاملی مطالعات در زمینه حکمرانی اینترنت در اختیار قرار می‌دهد. نشان می‌دهیم چگونه پژوهش حکمرانی اینترنت و مشارکت علمی آن در زمینه توسعه اینترنت و ظهور مشکلات متمایز حکمرانی اینترنت ظاهر می‌شوند و چگونه و چرا به موضوعات مهم تحقیقاتی تبدیل شده‌اند. این موضوع می‌تواند به محققین برای تشخیص موضوعات در حال ظهور مرتبط با حکمرانی اینترنت کمک کند. همچنین مشخص نمودیم که چطور رشته‌های با پژوهش حکمرانی اینترنت درگیر می‌شوند. برای مثال: قبلاً حوزه حکمرانی اینترنت اغلب در مطالعات قانونی ریشه داشت اما هر چه بیشتر گسترده شد، حکمرانی آن شروع به تلاقی با سایر حوزه‌ها مانند علوم سیاسی و ارتباطات بین‌الملل کرد. به‌اختصار به ظهور نظریاتی در مورد حکمرانی اینترنت، روش‌های تحقیق جدید و کاربرد روش‌های تحقیق جدید برای تحلیل اطلاعات نشأت گرفته از اینترنت می‌پردازیم.

مرحله اول (1997 – 1993): کشف و استثنائگرایی

عبارت حکمرانی اینترنت تا جایی که می‌توانیم بگوییم، در هیچ خبر یا مقاله‌ای تا قبل 1995 وجود نداشت (کوواک^۱ 1995) اما کلماتی همچون «حکمرانی» و «قانون» در یک‌سو، و «فضای سایبری»، «اینترنت» و «شبکه» از سوی دیگر سالها پیش در رابطه تنگاتنگی با هم استعمال شده است (برای مثال برامن^۲ 1995 را مشاهده کنید). آن دوره مطابق با ظهور اینترنت به‌عنوان رسانه عمومی جمعی است. این ظهور با سه واقعه مصادف است: توسعه و قبول پروتکل شبکه گسترده جهانی بعد از 1989-1993، انتشار مرورگر وب قابل دانلود رایگان بعد از 1991 و خصوصی‌سازی ستون اصلی اینترنت و گشودگی آن برای استفاده تجاری توسط بنیاد ملی علوم ایالات‌متحده در 1995. این توسعه‌ها با یکدیگر اینترنت را برای کاربران نهایی و تجارت‌های معمولی در دسترس کردند. (برای روایت اولیه این تحولات در روزنامه به لوئیس^۳ 1994 رجوع کنید)

قسمت قابل‌توجه و جالب اولین گفتمان حکمرانی اینترنت مباحثه قوی آن بر ادراک از فضای سایبری به‌عنوان جایگاه خودش یا آنچه برخی آن را استثنایی بودن اینترنت می‌نامند است. جان پری بارلو^۴ (1996) معمولاً فراتر از معیار استثنایی‌گرایی می‌رود، اما معمولاً این برای اعتبار زدایی از ایده استفاده می‌شود. بارلو نزدیک به ضد استثنایی‌گرایی محسوب می‌شود زیرا او یک نویسنده متن راک بود نه یک محقق علوم اجتماعی و سخنان او بیانیه و فریاد اعتراضی بود نه یک بحث تئوری پایه‌ای بادقت توسعه یافته است.

اما بر خلاف بارلو، محققین حقوقی یک مناظره بسیار جدی در مورد حد و حدودی که در آن فضای سایبری یک ناحیه است که باید قوانین و نهادهای خود را گسترش دهد، داشتند. دیوید جانسون^۵ و دیوید پست^۶ نیز استثنائگرا بودند. (جانسون و پست 1996) و آن‌ها در میان اولین کسانی بودند که به‌صراحت پرسیدند «چگونه شبکه باید مدیریت شود؟» (جانسون و پست 1997) آن‌ها با تمرکز بر روی اتکای عملیاتی اینترنت بر همکاری داوطلبانه فرامرزی، یک استدلال نوظهور غیرمتمرکز قانون به‌عنوان بدیل کنترل سلسله‌مراتب سنتی و دولت‌محور را توسعه دادند. کلمه حکمرانی که هم‌زمان در حال گرفتن اعتبار از اسناد سازمان ملل بود، کلمه ملایم‌تری از کلمه دولت بود و دلالت بر یک نظم چندمرکزی می‌کرد.

ادعای جانسون و پست اغلب به‌صورت غیرمنصفانه با یک ادعای خام‌تر که اینترنت ذاتاً در برابر کنترل مرکزی مقاومت نشان می‌دهد، مساوی انگاشته می‌شود. اما استدلال قانون نوظهور هنجاری بود نه اثباتی: اظهار داشت که اینترنت می‌تواند و احتمالاً می‌بایست از یک مدل جدید حکمرانی بدون ملیت تبعیت کند نه آن‌که ضرورتاً باید به این صورت اداره شود.

حتی قبل از جانسون و پست که احتمالاً قدیمی‌ترین مقاله بررسی قانون بر مدیریت فضای سایبری بود، هاردی^۷ (1994) استثنائگرایی را انتخاب کرد. مانند سایرین در این برهه، او از عبارت «حکمرانی اینترنت» استفاده نکرد اما به قانون فضای سایبری یا رسومات و قوانینی که با قسمت حکمرانی آن مرتبط بودند اشاره کرد. مقاله او این سؤال را مطرح می‌کند که آیا ما باید با فضای سایبری به‌عنوان یک حوزه قضایی جداگانه برخورد کنیم یا خیر؟ زمانی که تحت تأثیر قانون و محققین اقتصاد و قضات، هاردی به همکاری چندجانبه و قانون‌گذاری از پایین به بالا اشاره کرد، او سازمان‌های تأسیس شده بین دولتی را برای حل مناقشات فراجناحی بر اینترنت را نامناسب دانسته و رد کرد و به‌جای آن ایده ایجاد یک دادگاه سایبری جهانی را ارائه داد. او

¹ Kowack

² Baraman

³ Lewis

⁴ John Perry Barlow

⁵ David Johnson

⁶ David post

⁷ Hardy

از «همکاری بین‌المللی بین طیف وسیعی از گروه‌ها» برای دادگاه یاد می‌کند که بر یک سیستم حکومتی چندجانبه دلالت دارد. به‌طور مشابه، تیم وو^۱ در ۱۹۹۷ به مسئله حق حاکمیت فضای سایبری، نه حق حاکمیت دولتی بلکه حق حاکمیت بر خود فضای سایبری اشاره می‌کند. (وو ۱۹۹۷) صحبت‌های وو شامل پیش‌نویس بسیار مهمی از بحث کاربرد تئوری روابط بین‌المللی در حکمرانی بر فضای سایبری می‌شود. همان‌طور که هاردی اظهار داشت، حکمرانی فضای سایبری (نه حکمرانی اینترنت)، برچسب غالب است. همان‌طور که در بخش بعدی توضیح داده خواهد شد، این شکل‌گیری شرکت اینترنتی برای ثبت‌نام‌ها و اعداد (آیکن) بود که عبارت حکمرانی اینترنت را پایه‌ریزی کرد.

جدای از بحث گسترده در مورد دنیای تازه‌ای که توسط فضای سایبری تشکیل شده بود، محققین حقوقی مشکلاتی سطحی‌تر اما به دلیل تجاری‌سازی اینترنت از لحاظ نظری جدید و جالب را بیان کردند. مسائل جدید حقوقی توسط اقتصاد آنلاین نوظهور مطرح شد:

- قانون علائم تجاری و نام‌های دامنه (بورک^۲ ۱۹۹۵)
- مسئولیت واسطه و حفاظت حق چاپ (بویل^۳ ۱۹۹۶ – هاردی ۱۹۹۴ – ساموئلسون^۴ ۱۹۹۶)
- سانسور و فیلتر محتوای اینترنت (رزنیکی ۱۹۹۷ – رزنیکی و میلر^۵ ۱۹۹۶)
- قانون قرارداد خصوصی در برابر قانون عمومی و دعاوی قضایی (پریت ۱۹۹۶)

زمانی که شگفتی مطالعات در مورد قوانین سایبری رشد می‌کرد، محققین حقوقی محافظه‌کار بر ضد آن واکنش نشان دادند. با این عنوان که هرگونه حوزه قضایی سایبری جدید یا قلمرو سایبری یا اینکه درخواست تأسیس حوزه قضایی جدیدی به‌منزله هرج‌ومرج سایبری بود. (گلداسمیت^۶ ۱۹۹۸) حقوق سایبری به‌عنوان معادلی برای مطالعه «قانون اسب»^۷ مورد تمسخر قرار گرفت. (استربروک ۱۹۹۶) یک محقق حقوقی برجسته اعلام کرد، چنین عملی سطحی بوده و قوانین متحد‌کننده را زیر پا گذاشته است.

استربروک (اشتباهی، آنطور که مشخص شد) بیان می‌کند فناوری نمی‌تواند اثرات متقابل اجتماعی را به‌خوبی دگرگون کند تا چگونگی ارتباط قانون و تکنولوژی را توجیه کند. این بحث در قالب یک مناظره در مورد جامعه‌شناسی فناوری تکامل یافته است. پژوهشگران حقوقی می‌پرسند که آیا تکنولوژی اینترنت قوانین و نهادها را تغییر داده است یا در قوانین حقوقی موجود ادغام شده است؛ مانند مطالعات علمی و تکنولوژیکی که چندی قبل از آنکه در یک مناظره مستمر بین واقع‌گرایان که بر تأثیرات مستقل تکنولوژی و اجتماع تأکید داشتند و ساختارگرایان اجتماعی که بر چگونگی تأثیر عوامل اجتماعی در شکل‌گیری حالت نهایی (اجتماع) برآمده توسط سیستم‌های فنی تمرکز داشتند، همین روند را طی کردند. بحث کد به‌مثابه قانون لزیگ^۸ (a ۱۹۹۹) در اصل تلاشی توسط یک پژوهشگر حقوقی برای بازطراحی چرخ مطالعات اجتماعی در مورد تکنولوژی بود.

¹ Tim Wu

² Burk

³ Boyle

⁴ Samuelson

⁵ Resnick and Miller

⁶ Goldsmith

⁷ در اواسط دهه ۱۹۹۰ قانونگذاری برای فضای سایبر را به مثابه قانونگذاری برای اسب توصیف کردند که کاری مضحک به نظر می‌رسید. این

موضوع اولین بار در سال ۱۹۹۶ توسط قاضی فرانک استربروک (Frank H. Easterbrook) در آمریکا مطرح شد. (مترجم)

⁸ Lessig

ویژگی کلیدی این دوران این است که حوزه حکمرانی اینترنت در مطالعات حقوقی ریشه دارد. ادبیات در حال حاضر به مسائلی در روابط بین‌الملل، تئوری نهادی، مطالعات علمی و تکنولوژی، حکمرانی جهانی و نقش جامعه مدنی جهانی اشاره دارد، اما محققین حقوقی عمده کار را به سرانجام می‌رسانند. (کوواک 1995) در نگاهی به گذشته، تقریباً هر جنبه از مسائل جاری حکمرانی اینترنت، شامل رابطه بین امنیت ملی و امنیت مجازی (آرکیولا رانفلت^۱ 1993) در این سال‌های ابتدایی در قالب‌هایی مطرح شدند. هنوز در این فاز اول، آمریکای شمالی به‌طور قاطع کانون پژوهش‌ها و تحقیقات است. توجه بسیار کمی به پیامدهای خطمشی و رشد اینترنت بر دیگر ملت‌ها یا فرهنگ‌ها و یا به چگونگی نقش حکمرانی اینترنت در رقابت‌های درون حکومتی شده است.

مرحله دوم (2003 – 1996) آیکن

عبارت حکمرانی اینترنت در سال‌های 1999-1996 برجسته شد، زمانی که کشمکش‌هایی برای برپایی یک نهاد جدید برای به عهده گرفتن هماهنگی نام دامنه‌های اینترنتی و آدرس‌های IP مرتبط است. شکل‌گیری آیکن^۲ در اواسط بحث تحقیقات در مورد حکمرانی اینترنت رخ داد و عبارت حکمرانی اینترنت برای توصیف این محل به‌صورت گسترده مورد استفاده قرار گرفت. از قضا در طول مدتی که حکمرانی اینترنت به‌صورت گسترده به عنوانی برای تعارضات در مورد کنترل ریشه سیستم نام دامنه استفاده می‌شد، این اصطلاح نیز به‌صورت فعال توسط بسیاری از افراد درگیر در پایگاه‌های نام‌ها و اعداد بودند، به‌ویژه دینفانجام جامعه فنی مورد مقاومت قرار گرفت. آنچه مشخص شد جنگی شکست خورده بود، آن‌ها اصرار داشتند که حکمرانی یک واژه گمراه‌کننده است زیرا IANA^۳، اینترنت و حکمرانی بر نام‌های دامنه و منبع آدرس‌های IP نیست، بلکه صرفاً یک مدیریت فنی است و از جنس حکمرانی و خطمشی نیست.

یک کتاب اصلی از این دوران که نتیجه کنفرانس دانشگاهیان و مجریان در سال 1996 حول مسئله نهادینه‌سازی IANA منتشر شد، به طور آگاهانه‌ای «هماهنگی اینترنت» نام گذاری شد و به حکمرانی آن اشاره ای نداشت (کاهین و کلر^۴ 1997) و هنوز تقریباً نتیجه تمام جستجوی پایگاه دانشگاهی لکسیس نکسیس^۵ برای اصطلاح حکمرانی اینترنت در این دوره به مباحثات حول کنترل IANA و شکل‌گیری آیکن مرتبط می‌شود.

آثار و پژوهش‌ها در طول این مدت از مباحثات بسیار انتزاعی استثنایی‌گرایی به سوال پیرامون ساخت یک نهاد حقیقی حکمرانی تغییرمسیر دادند. اما استثنائگرایی اغلب یک فرض بیان نشده بود، که تعداد کمی از بازیگران در سمت‌های تاثیرگذار می‌خواستند اینترنت تحت رژیم‌های بین‌دولتی موجود قرار گیرد. بنابراین چه کسی می‌خواهد یک چارچوب نهادی مرکزگرای جهانی را که نام دامنه‌ها و تعیین آدرس‌ها را هماهنگ می‌کند کنترل کند؟ ساختار این نهاد چگونه خواهد بود؟ چگونه پاسخگو خواهد بود؟ آیکن عهده دار برآورده کردن انتظارات و قواعد استثنائگرایان بود و مسئول رویارویی با مسائلی که در یک ابداع نهادی به اوج می‌رسند (میولر^۶ 2002)

¹ Arquilla and Ronfeldt

² ICANN

³ Internet Assigned Numbers Authority

⁴ Kahin and Keller

⁵ LexisNexis

⁶ Mueller

شکل گیری رژیم آیکن (اصولا با نام دامنه‌ها) مناقشات حول حقوق مالکیت را که طی تلاش‌هایی برای اختصاص دادن منابع فنی جهانی جدید شکل گرفته بود، برطرف کرد. همچنین به مسائل هماهنگی مطرح شده بوسیله مدیریت منابع بحرانی اینترنت پرداخت به شیوه ای که سازگاری جهانی را حفظ کند. همانطور که ولفگانگ کلین واچر^۱ اشاره داشت، آیکن به دلیل روشی که با آن قوانین ایالات در حکمرانی جهانی تغییر داد، یک «توطئه گر خاموش» بود (کلین واچر 2001). درواقع برای مدتی آیکن به عنوان پارادایمی از شکل های جدید حکمرانی در عصر شبکه مورد استقبال قرار گرفت (آهرت^۲ 2001، هوفمن^۳ 2005، لوینسون^۴ 2002). هرچند دیگرانی که در حال شناخت تازگی آن بودند چالش های بزرگی بر سر راه مشروعیت و قانونی بودن آن قرار دادند (فرومکین^۵ 2000، وینبرگ^۶ 2000)

آیکن بحث برانگیز بود زیرا یک شرکت خصوصی غیرانتفاعی که به طور یک طرفه توسط ایالات متحده تقویض شده بود تا یک اقتدار جهانی بر ریشه نام دامنه ها و فضای آدرس های اینترنتی باشد و قدرت داشت تا مسائل کلیدی خطمشی های عمومی را با صدور قرارداد های خصوصی حل کند. این قراردادها ابزاری برای پرداختن به مسائل خطمشی رقابت در بازار تجاری برای نام دامنه ها، مناقشات علامت تجاری نام دامنه ها، تخصیص آدرس های اینترنتی و مسائل مربوطه بودند. کلین^۷ و چند تن دیگر جنبه جالب دیگری از تجربه آیکن را مورد بررسی قرار دادند؛ از تلاش های اولیه ایشان برای ایفاد انتخابات دموکراتیک جهانی به منظور پاسخگو نگه داشتن هیئت مدیره آن می توان نام برد (کلین 2001 و پالفری 2004، وینبرگ 2001)

با توجه به مسئله فراگیر رابطه بین کار اینترنتی و حق حاکمیت ملی، نقش دولت ها در شکل گیری آیکن همیشه موضوعی جالب بوده است و می دیدیم که دانشمندان علوم سیاسی به پژوهش های حکمرانی اینترنت کشیده شده اند. به عنوان مثال والکر لیب و دنیل درزنر^۸ تعاملات آمریکایی – اروپایی را در مذاکرات اولیه حول محور آیکن مورد بررسی قرار دادند. (درزنر 2007 و فارل 2003 و لیب 2002). در جهان واقعی نهادها، این مسئله فراگیر به تشکیل و قدرتمندسازی تدریجی کمیته مشورتی دولتی آیکن^۹ انجامید. کمیته مشورتی دولتی، هیولایی عجیب بود: همزمان یک سازمان بین دولتی کوچک تشکیل شده از نماینده های دولت-ملت ها و یک عضو شرکت خصوصی غیرانتفاعی در کالیفرنیا بود که مشاوره های غیرالزام آور به سازمان می داد. (وینبرگ 2011)

مرحله سوم (2003 – 2009) اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی و انجمن حکمرانی اینترنت

در مرحله سال های 2003–2009 حکمرانی اینترنت به عنوان یک شاخه از حکمرانی جهانی بطور کامل شناخته شد و مرزهای آنچه حکمرانی اینترنت تصور می شد فراتر از آیکن گسترش یافت. در جهان تجارت این مرحله همچنین پیشرفت پلتفرم های رسانه های اجتماعی حول شرکت های جهانی مانند فیسبوک، توییتر و گوگل را نشان می دهد. واسطه های بزرگ جهانی که در اینترنت هستند، بستری را که در آن موضوعات خطمشی های ارتباطاتی سنتی مورد بحث قرار می گیرد را تغییر می دهند. اما

¹ Wolfgang Kleinwachter

² Ahlert

³ Hofmann

⁴ Levinson

⁵ Froomkin

⁶ Weinberg

⁷ Kelin

⁸ Volker Leib and Daniel Drezner

⁹ Governmental Advisory Committee

نقطه عطف کلیدی در هم شکل گیری حوزه پژوهش و هم اجرای واقعی حکمرانی، اجلاس سران جهانی در مورد جامعه اطلاعاتی بود¹ (اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی).

طی اجلاس سران که از سال 2002 تا 2005 به طول انجامید، آیکن به عامل تحریکی برای مشاجرات بین المللی بر سر نقش ایالات متحده در حکمرانی اینترنت و جایگاه افراد ایالتی و غیرایالتی در شکل گیری آن تبدیل شد. با استفاده از آمار جستجوی گوگل به عنوان معیار اندازه گیری، درمیابیم که این دوره از اجلاس سران با نکات برجسته «حکمرانی اینترنت» به عنوان یک عبارت جستجوی رایج در بین عموم استفاده کنندگان از وب مطابقت دارد. (شکل 3.1) هوشیاری نسبت به حکمرانی اینترنت در جهان در حال توسعه گسترش پیدا کرد به خصوص بین دیپلمات ها و ورزای دولتی که باید چستی حکمرانی اینترنت را می آموختند (و احتمالاً اینکه اینترنت چه بود). این امر به تشکیل کارگروه حکمرانی اینترنت سازمان ملل در سال 2004 انجامید، که مسئول ایجاد یک تعریف کاربردی از این اصطلاح بود.

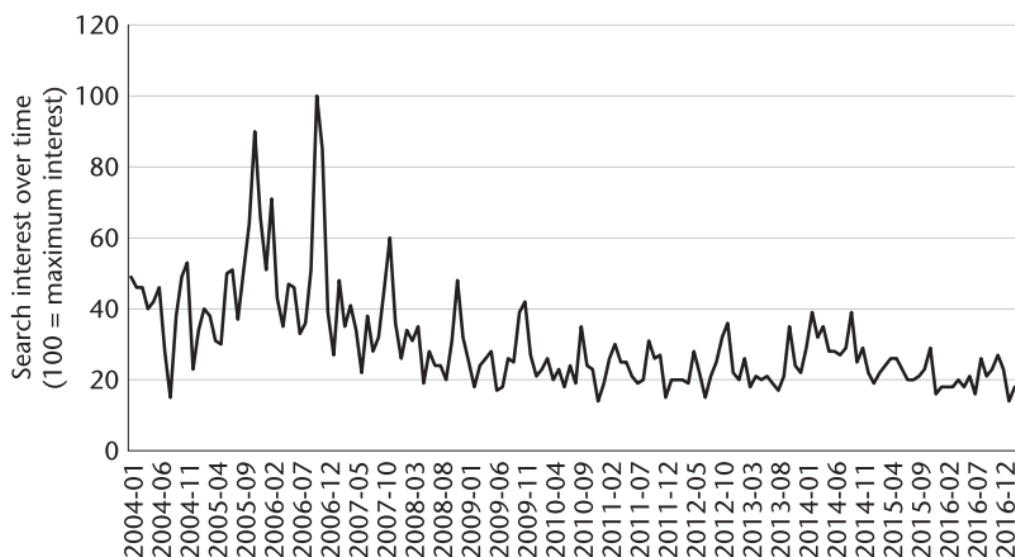

Figure 3.1

در مراحل اولیه فرآیند اجلاس سران جامعه اطلاعاتی، مناظرات دقیقی با محوریت تشخیص بین یک رویکرد محدود شامل فقط کاربرد های مربوط به آیکن و یک تعریف گسترده که به نظر می رسید شامل همه چیز مربوط به فناوری ارتباطات و اطلاعات بود. هر دو سر طیف نکته را گم کردند. محدود کردن مفاهیم حکمرانی اینترنت به آیکن حقیقت انکار ناپذیری که حکمرانی سیستم نامه دامنه و IP، هسته مرکزی عملکرد واقعی اینترنت جهانی کنترل می شدند را توجیه می نمود اما شواهد دیگری بود که سایر فرآیندها نیز اینترنت جهانی را هدایت می کند مانند نهادهای استاندارد گذاری، تجارت در توافقات خدماتی، معاهدات سازمان جهانی مالکیت معنوی، اجرای احکام فعالیت های مربوط به جرائم اینترنت و غیره. در سوی دیگر هرگونه تلاش برای گسترده سازی «حکمرانی اینترنت» به منظور شامل شدن مسائلی همچون ایجاد زیرساخت فیزیکی مخابراتی، مدیریت طیف

¹ World Summit on the Information Society

(فرکانس) استانداردهای باز، ابتکار عمل دولت الکترونیک ملی و از این قبیل مسائل، برپایه یک تلاش غیرانتقادی برای تلفیق تمامی اشکال فناوری اطلاعات و ارتباطات با اینترنت بود.

در تعریف گروه کاری حکمرانی اینترنت^۱، معنای حکمرانی اینترنت را با کاربرست این اصطلاح بر هر «اصل مشترک، هنجارها، قوانین، رویه‌های تصمیم‌گیری و برنامه‌هایی که سیرتکاملی و استفاده از اینترنت را شکل داد»، فراتر از آیکن گسترش داد. (دراک^۲ ۲۰۰۵، مک لین^۳ ۲۰۰۴) این تعریف به وضوح به تعریف ابتدایی کرازنر^۴ (۱۹۸۳) از رژیم‌های بین‌المللی نزدیک می‌شود، اما بازتاب نقش بزرگ افراد غیرایالتی در مدیریت اینترنت، این را نشان می‌دهد که این فرآیندهای مشترک، نه تنها شامل دولت‌ها بلکه شامل جامعه مدنی و تجاری نیز می‌شود.

تعریف اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی-گروه کاری حکمرانی اینترنت، جایگاه افراد غیردولتی در حکمرانی اینترنت را مشخص می‌کند و بسیاری از مشکلات سنتی خطمشی ارتباطات و اطلاعات را در چارچوب آن قرار می‌دهد. با تقویت این روند در مواجهه با دولت، آیکن و طرفدارانش به سودمندی تاکید بر ماهیت چندذینفعی فرآیندهای آیکن پی بردند. آنچه در روزهای آغازین تشکیل آیکن به عنوان رهبر بخش خصوصی یا خود تنظیم توصیف شده بود، اکنون به عنوان یک مدل چندذینفعی از آن یاد می‌شود. سازمان‌های بین‌دولتی مانند سازمان ملل و فرآیندهای بین‌دولتی مانند گروه کاری حکمرانی اینترنت باید به جامعه مدنی و بخش خصوصی راه می‌یافت. در حالی که قبلاً بازیگران قدرتمند آیکن، ذینفعان جامعه مدنی را تحقیر کرده و به حاشیه رانده بودند، حال آنها را به عنوان شاهدی بر باز بودن نسبی و برتری مدل حکمرانی توسط بخش خصوصی خود در آغوش گرفته‌اند. راهی جدید در پژوهش پیرامون حکمرانی چندذینفعی آغاز شد و پژوهشگران حکمرانی اینترنت به جستجو برای سایر حوزه‌ها مانند محیط برای سابقه و ادبیات موجود در شبکه‌های حکمرانی فراملیتی پرداختند. (کیو^۵ همکاران ۲۰۰۷ و دناردیس و ریموند^۶ ۲۰۱۳، لوینسون و اسمیت^۷ ۲۰۰۸ و سورنسون و تورفینگ^۸ ۲۰۰۷)

ادبیات مربوط به اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی وسیع و بدون کیفیت است اما شامل بسیاری از بینش‌های مهم درمورد نهادهای بین‌المللی، مشارکت جامعه مدنی در حکمرانی جهانی، نقش ایالات متحده و البته خود حکمرانی اینترنت است. یکی از قسمت‌های نامناسب اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی این است که قرار بود به تمامی گستره خطمشی ارتباطات-اطلاعات پردازد اما در نهایت در مجموع متمرکز به آیکن و حکمرانی اینترنت شد. تحلیل جامع و خوبی از فرآیند اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی از نقطه نظر یک حامی توسعه جامعه مدنی سنتی و درون سیستم سازمان ملل را می‌توان در اثر سوتر^۹ (۲۰۰۷) یافت. هانس کلین^{۱۰} (۲۰۰۴) تحلیلی ارزشمند از سیاست اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی در بستر اجلاس سازمان ملل تهیه کرده است. ولفگانگ کلین واپر (۲۰۰۴) و مارک رابوی^{۱۱} (۲۰۰۴) روایت‌های بیشتری از مشارکت کنندگان فرآیند اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی را تهیه کرده‌اند در حالی که میولر (۲۰۱۰) چشم انداز حکمرانی اینترنت

¹ Working Group in Internet Governance

² Drake

³ MacLean

⁴ Krasner

⁵ Cave

⁶ DeNardis and Raymond

⁷ Levinson and Smith

⁸ Sorenson and Torfing

⁹ Souter

¹⁰ Hans Klein

¹¹ Raboy

پس از اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی را مورد بررسی قرار داد و بر ادامه تنش‌ها بین شبکه و حکومت‌ها به عنوان شکلی از حکمرانی تاکید داشت.

اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی لیست جدیدی از انتظارات با توجه به قابلیت بازیگران جامعه مدنی برای شرکت در فرآیند حکمرانی جهانی اینترنت بوجود آورد (پادووانی و توزی^۱ ۲۰۰۴ و اوسیچرو^۲ ۲۰۰۴ و رابوی ۲۰۰۴). زمانی که آن اغلب حامیان قوی دموکراسی مشارکتی را ناامید بودند و در حل مناقشات در مورد آیکن و نقش یک جانبه ایالات متحده در حکمرانی اینترنت شکست خوردند، اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی یک وسیله نهادی جدید برای ادامه دادن بحث و مناظره حول این مسائل بوجود آورد: انجمن چندذینفعی حکمرانی اینترنت^۳. حجم زیادی از ادبیات خطمشی و مقالات متعدد حول محور انجمن حکمرانی اینترنت وجود دارد اما تحلیل‌های عمیق عالمانه کم است. مالکوم^۴ (۲۰۰۸) گسترش انجمن حکمرانی اینترنت در دو ساله اول را به دقت ردگیری کرده و یک تحلیل اصولی برچگونگی اصلاح روند برآورده کردن وعده‌های حکمرانی چند جانبه ارائه می‌دهد.

نتیجه فوری دیگر اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی شکل‌گیری یک شبکه دانشگاهی بود که مخصوصاً به تحقیقات در مورد حکمرانی اینترنت اختصاص یافت: در سال ۲۰۰۶، شبکه دانشگاهی حکمرانی جهانی اینترنتی^۵ (گیگانت). در اوایل ۲۰۰۶ طی مراحل شکل‌دهنده انجمن حکمرانی اینترنت جدید سازمان ملل، ایمیل‌ها و صحبت‌های میان گروه اصلی دانشگاهیان که در محیط پسا اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی هیچگونه محلی برای تحصیلات و تحقیقات حول حکمرانی اینترنت نداشتند، ایمیل‌ها و صحبت‌های میان گروه اصلی دانشگاهیان منتج به نتیجه شد. آنها تصمیم گرفتند که پلتفرم مستقل آکادمیک خود را بسازند، که گاهی اوقات جدایی ناخوشایندی از سازمان‌های مردم‌نهاد جامعه مدنی است که در طول فرآیند اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی با آنها در ارتباط بودند. گیگانت از اولین سال انجمن حکمرانی اینترنت در سال ۲۰۰۶، همزمان با این انجمن میزبان نشست سالانه رونمایی از پژوهش‌های حکمرانی اینترنت بود.

صحبت‌ها و نوشته‌ها در مورد تعریف مناسب حکمرانی اینترنت به طور کامل توسط اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی گفته نشد اما تا امروز ادامه دارد. برای برخی حکمرانی اینترنت فقط شامل مسائل فنی، حقوقی، نظارتی و خطمشی‌ای است که به عنوان نتیجه مستقیم استفاده متقابل طرفین از پروتکل‌های اینترنتی برای برقراری ارتباطات بوجود می‌آید. لورا دناردیس مبنایی کاملاً استدلالی برای تمایز بین مطالعات محتوای اینترنت، کاربست و نفس حکمرانی اینترنت ارائه می‌دهد. «مسائل حکمرانی اینترنت به جای قلمرو بزرگ طراحی و خطمشی فناوری اطلاعات و فناوری ارتباطات، مرتبط با معماری فنی منحصر بفرد اینترنت است (دناردیس ۲۰۱۴). مسئله دیگر این است که حکمرانی در فضای مجازی چنان توزیع شده و غیرمستقیم است که اغلب نامشخص است که اختیارات برای هدایت چه چیزی است. ون اتین^۶ و میولر (۲۰۱۳) یک مناظره انتقادی عالمانه انجام دادند در مورد اینکه آیا انجمن حکمرانی اینترنت و انجمن‌های دیگر که در آنها حکمرانی اینترنت مورد بحث قرار می‌گیرد، اساساً می‌توانند به عنوان حکمرانی اینترنت قلمداد شوند یا خیر. این مناظره توسط هافمن گاتزنباخ و گولاک^۷ (۲۰۱۶)، کسانی که در تلاش بودند تا برتری بین حکمرانی و مقررات را معرفی کنند ادامه داده شد.

¹ Padovani and Tuzzi

² O'Sichru

³ multistakeholder Internet Governance Forum

⁴ Malkolm

⁵ Global Internet Governance Academic Network (GigaNet)

⁶ Van Eeten

⁷ Hofmann, Katzenbach and Gollack

انجمن حکمرانی اینترنت، حکمرانی را تشکیل می دهد یا اینکه فقط یک ادعای درون تهی باشد، به نظر می رسد که فرآیند همریختی نهادی را به راه انداخته است و در پی آن چندین انجمن ملی و منطقه ای دنباله رو راه آن می شوند (اپشن و نونک¹ 2016). با مطالعه حول این انجمن ها اپشن و نونک تمایزی بین ماهیت و عملکرد حکمرانی چندذینفعی اینترنت توسعه دادند. با اینکه انجمن حکمرانی اینترنت بیش از یک فرآیند عملکردی حکمرانی چندذینفعی اینترنت است، آنها مدعی هستند که انجمن های ملی و منطقه ای حکمرانی اینترنت می توانند پلی بین انجمن حکمرانی اینترنت سازمان ملل و نهادهای تصمیم گیری اینترنت منطقه ای باشند.

در حالی که اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی توجه دانشمندی را که خود را پژوهشگر و تحلیلگر حکمرانی اینترنت معرفی کرده بودند جلب کرد، مسائل خدمات اینترنت و تجارت فراملی زیادی از حکمرانی جدید در فضایی بزرگ و غیرنهادینه شده شکل گرفت. آگاهی روزافزونی از قدرت دولت ها در شکل دهی به حکمرانی اینترنت وجود داشت که منجر به کار گلداسمیت و وو شد که معتقد بودند دولت ها هنوز تحت کنترل هستند و همه چیز به حالت عادی باز می گردد. در همان زمان پژوهشگران دیگر بر شیوه ای که اینترنت ماهیت حکمرانی جهانی اطلاعات و ارتباطات را تغییر داده و اشکال جدید حکمرانی در حال توسعه است، تاکید می کردند.

یک قسمت کلیدی از توسعه، مقررات محتوای اینترنت (یعنی مسدود کردن و فیلتر کردن) می شد. همانطور که دولت-ملت ها به تدریج می آموختند که چگونه وبسایت های خارج از محدوده قضایی خود را به عنوان تلاشی برای حفظ سکان کنترل اطلاعات فیلتر کنند (و کاربران و افراد خارجی راههای دور زدن این محدودیت ها را می جستند)، مجموعه دانش تجربی مهمی با تلاش دانشمندان برای ردیابی و درک این شیوه ها شکل گرفت. آزمایشگاه شهروندی رونالد دیبرت² در دانشگاه تورنتو ابزار های فنی و روش هایی برای تحلیل جهانی نظام مند فیلترینگ اینترنت توسط دولت ها توسعه داد. (دایبرن و همکاران 2008، 2010، 2012) دانشمندان کامپیوتر نیز به بحث پیوستند و از فنون اندازه گیری خودکار اینترنت برای جمع آوری اطلاعات در مورد سانسور و روش های دور زدن آن استفاده کردند. (لیبرنایت³ و همکاران 2010، ولف گارتن⁴ 2005) همچنین توجه روز افزونی به نحوه محتوای تنظیم شده واسطه های خصوصی شده است (واگنر⁵ 2016)

مکتب پژوهشی متمرکز بر روی اقتصاد امنیت اطلاعات نیز در این دوره گسترش یافت. زمانی که این پیشرفت با تمرکز بیشتری بر امنیت اطلاعات سنتی شروع شد، (اندرسون 2001) رشد فضای مجازی و حرکت ظرفیت های اجتماعی به سمت اینترنت به این معنا بود که این پژوهشگران به طور فزاینده ای با امنیت مجازی و مسائل حکمرانی اینترنت تلاقی پیدا می کنند. اگرچه آنها به ندرت از این برجسب ها برای توصیف کار خود بهره می برند (اندرسون و مور⁶ 2007، مور 2008). حوزه جدید بر پایه نقطه نظری است که مسائل امنیتی اینترنت فقط فنی نیستند اما توسط مشوق های اقتصادی افراد و شرکت ها تحریک می شوند. تلاش ها در این زمینه از طریق تحلیل برای مثال، هزینه-منفعت و موازنه های⁷ تلاش تهیه کنندگان خدمات اینترنتی برای ایمن سازی شبکه و مشتریان خود، وظیفه و مسئولیت تولیدکنندگان نرم افزار یا تهیه کنندگان خدمات اینترنتی، تاثیر برون گرایی شبکه یا تراژدی ها مشترکات و روش هایی که فروشگاه ها با دولت در پاسخ به مسائل امنیتی تعامل دارند، به گفتمان سیاستی انجامید.

¹ Epstein and Nonnecke

² Ronald Deibert's Citizen Lab

³ Leberknight

⁴ Wolfgarten

⁵ Wagner

⁶ Anderson and Moore

⁷ Trade-off

مسئولیت واسطه‌ها، به عنوان یک مسئله حکمرانی اینترنت از اولین روزهای اینترنت تجاری، مورد توجه بوده است (هاردی 1994)، اما بحث‌ها بیشتر حول محور رشد در مصرف اینترنت و رشد سودآوری واسطه‌های اینترنتی گسترش یافته است. رشد واسطه‌های فروشگاه‌های آنلاین (برای مثال ای بی و آمازون) موتورهای جستجو مانند گوگل و شبکه‌های اجتماعی مانند فیسبوک و توییتر مسائل جدیدی حول محور اقترا، حق چاپ و محصولات تقلبی و تجارت آنلاین را بوجود آوردند (برای مثال من و پلزلی^۱ 2005 را ببینید) در این دوره مصونیت واسطه‌ها از مسئولیت‌ها به صورت گسترده ای مورد بحث قرار گرفت (لملی^۲ 2007) این مباحث تا فاز چهارم تحول حوزه به خصوص با تلاش‌ها برای تحت فشار قرار دادن پلتفرم‌های شبکه‌های اجتماعی برای شناخت و از بین بردن مصادیق تروریستی و تصمیم دادگاه قضایی اروپا برای حق به فراموش سپاری که واسطه‌ها را مجبور به حذف موارد از نتیجه موتورهای جستجوی خود به دلیل درخواست یک مدعی می‌کرد، ادامه یافت.

تنش‌ها بین ظرفیت اینترنت برای اشتراک گذاری سریعتر و راحت‌تر محتوای دیجیتال از یک سو، و حفظ حق کپی رایت و علامت‌های تجاری از سوی دیگر یکی از نقاط برجسته پژوهشی تعارض خطمشی ایجاد کرد. غول‌های رسانه‌ای و مجموعه‌های حمایت از حقوق ملی و بین‌المللی، منابعی داشتند که یک استراتژی حفظ حق کپی رایت و علامت تجاری را در یک مبنای جهانی دنبال کنند. دارندگان فعلی حق چاپ به بعضی از قوی‌ترین مدافعین برای تحمیل خطمشی‌ها و اجرای مسئولیت‌ها در مورد تهیه‌کنندگان خدمات اینترنتی و پلتفرم‌های شبکه‌های مجازی تبدیل شدند. (بریدی^۳ 2010، هورتن^۴ 2012، رمبولرو کن و سانتوسو^۵ 2012). سیستم نام دامنه نیز به مکانی تبدیل شد که دارندگان حقوق حفاظت‌های پیشگیرانه برای حق نام‌ها را دنبال می‌کنند (فرومکین^۶ 2002، گالوی و کوماتیس^۷ 2005).

اگر ظهور اینترنت صاحبان حق کپی رایت و مالکان علائم تجاری را به تکاپو انداخته، جنبش اجتماعی جدیدی نیز در جبهه مخالف به راه انداخته است. (بن کلر^۸ 2006، بویل^۹ 1997، لزیگ^{۱۰} 2005) این دسترسی به دانش^{۱۱} از تحلیل‌های نهادی الهام گرفته شده است که اشتراک را به عنوان یک مدل حکمرانی مطلوب در نظر می‌گیرد (کرنایچ^{۱۲} 2004). دسترسی آزاد و غیراختصاصی به اطلاعات بسیار مناسب دیده شد زیرا مصرف اطلاعات غیررقابتی است و این جنبش ریشه در توسعه دهندگان نرم افزار منبع باز و آزاد دارد که پیشگام سازوکارهای قراردادی جدیدی بوده‌اند که عمداً برای جلوگیری از اختصاص خصوصی منابع اطلاعاتی طراحی شده است. (اوماهونی^{۱۳} 2003، ریموند^{۱۴} 2001، استالمن^{۱۵} 2002، وبر 2004). در اواسط دهه اول 2000 این شبکه بازیگر به یک جنبش اجتماعی تمام عیار تبدیل شده بود که جنبش نرم افزار آزاد را با منتقدان سیستم ثبت اختراعات در زمینه داروها و تکنولوژی و مخالفان حق کپی رایت و حداکثر سازی علامت تجاری گرد هم آورد. جنبش دسترسی به دانش مانند رقیبانش از نظر محدوده فراملی بود و خودآگاه عوارض خود را متوجه سازمان‌های بین‌المللی (به

¹ Mann and Belzley

² Lemley

³ Bridy

⁴ Horten

⁵ Mueller, Kuehn and Santoso

⁶ Froomkin

⁷ Galloway and Komaitis

⁸ Benkler

⁹ Boyle

¹⁰ Lessig

¹¹ Access to knowledge (A2K)

¹² Kranich

¹³ O'Mahony

¹⁴ Raymond

¹⁵ stallman

خصوص سازمان جهانی مالکیت معنوی) و قوه مقننه کرد (می^۱ ۲۰۰۷). این دو نیرو در سال ۲۰۱۲ – ۲۰۱۱ برخوردی تاریخی حول دو قانون پیشنهادی در ایالات متحده داشتند که سازوکارهای مسدودسازی نام دامنه‌ها در اجرای خدمات حق کپی رایت را مانند سازوکارهای چینی پیاده‌سازی می‌کرد (بنکسر و همکاران ۲۰۱۵ سل ۲۰۱۳).

مرحله چهارم (۲۰۱۰ به بعد) نظارت، امنیت سازی، هم ترازی:

در فاز چهارم همانطور که گفته نوشتیم مسائل مربوط به نظارت بر حریم خصوصی و امنیت سایبری به طور فزاینده‌ای در پژوهش و سیاست حکمرانی اینترنت محوریت یافته است. اینترنت در حال گذراندن یک روند امن سازی است (کاولتی^۲ ۲۰۰۷، دبیرت و روهوزینسکی^۳ ۲۰۱۰) که پیوند بین دولت – ملت و حکمرانی اینترنت را بیشتر تقویت می‌کند. همزمان که این اتفاق می‌افتد علاقه و توضیحات مربوط به حکمرانی اینترنت در حوزه‌های علوم سیاسی و روابط بین الملل به طور تصاعدی افزایش می‌یابد. (شکل ۲-۳) این پژوهش به صورت صریح بر پیامدهای قدرت ملی و فراملی برآمده از آسیب پذیری اینترنت متمرکز شده است، اصطلاح امنیت دیگر به اشکال فنی، محدودتر اشاره نمی‌کند و به آنچه در پژوهش‌های اصلی روابط بین الملل دلالت دارد، معنی می‌شود. پژوهش حکمرانی اینترنت حالا با مسائلی همچون جنگ و درگیری‌های بین دولتی، بازدارندگی، سیاست خارجی، جاسوسی، گروه‌های تروریستی و تهدید برای زیرساخت‌های حیاتی که ممکن است از طریق فضای مجازی مطرح شوند، همپوشانی دارد. اینگونه نگرانی‌ها عموماً به وضوح به درگیری‌های دیپلماتیک و سیاسی بین المللی حول حکمرانی اینترنت مربوط می‌شود. (برای مثال سگال^۴ ۲۰۱۶). پژوهشگران معروف روابط بین الملل مانند جوزف نای^۵ که با دهه پژوهش حکمرانی اینترنت که قبلاً دانشمندان سیاسی درگیر بودند، ناآشنا بود، مضامین مخصوصی را بازطراحی کرده و حکمرانی اینترنت را به عنوان رژیم پیچیده عنوان کرده است. (نای ۲۰۱۴) حتی کاربردی نظام‌مند از مفاهیم کلاسیک روابط بین الملل درباره معضل امنیت (بوچنان^۶ ۲۰۱۶) و بازدارندگی (گارتزک، لیندزی و ناچت^۷ ۲۰۱۴) در فضای مجازی وجود دارد.

¹ May

² Cavelty

³ Deibert and Rohozinski

⁴ Segal

⁵ Joseph Nye

⁶ Buchanan

⁷ Gartzke, Lindsay, and Nacht

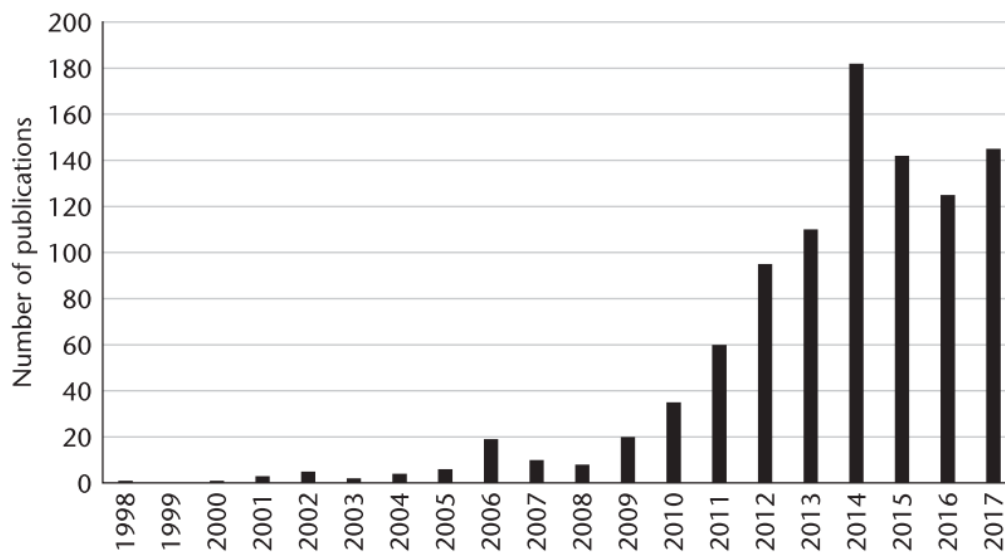

Figure 3.2

افشاگری های ادوارد اسنودن که اسناد داخلی در مورد نظارت جهانی فراگیر آژانس امنیت ملی آمریکا را منتشر کرد، بخشی از این فرآیند است. اسناد محرمانه نظارت دیجیتال در مقیاس بسیار بزرگ را تایید کرد و آتش مناظرات حول حریم خصوصی، رمزگذاری و قدرت های افراد نزدیک به دولت بر اشخاص حقیقی را دوباره شعله ور ساخت. اما آنان همچنین ارتباط بین امنیت ملی و نظامی و اینترنت را یکپارچه کردند؛ بازتقویت ایده هایی که یک دولت (یعنی ایالات متحده) در فضای مجازی برجسته و هژمونیک بود؛ حجاب ها در مورد اینکه چگونه ایالات متحده اطلاعات گسترده جمع آوری شده که توسط واسطه های خصوصی آن در مورد کاربرانش جمع آوری شده بود را وسیله نفوذ قرار داده بود، کنار زد. (لیون^۱ ۲۰۱۴) و اقتدار اخلاقی ایالات متحده در حقوق و هنجار های اینترنتی را تخریب کرد (فارل و فین مور^۲ ۲۰۱۳). اسنودن اشکال جدیدی از ملی گرایی داده ها را میان متفقین و رقبایشان ایجاد کرد (چندر و لی^۳ ۲۰۱۵)

علاوه بر جرقه خوردن یک مناظره پر التهاب در مورد امکان اینترنت بالکانی و تکه تکه شده، (درک، کرف و کلین واجر^۴ ۲۰۱۶، هیل ۲۰۱۲ و میولر ۲۰۱۷) افشاگری های اسنودن با تغییر وسیع نهادی در حکمرانی اینترنت همراه بود (به «IANA»^۵ نام گرفت) (بکر^۶ ۲۰۱۹، میولر ۲۰۱۴، اسکولت^۷ ۲۰۱۶). کنترل ایالات متحده بر روی آیکن از طریق کارویژه های قرارداد «IANA» از روزهای اولیه اجلاس سران جهانی جامعه اطلاعاتی بحث برانگیز بود. بحران مشروعیت قبل از اسنودن در نهایت منجر شد از ایالات متحده خواسته شود تا کنترل خود بر ریشه سیستم نام دامنه و کنترل پیمانی عملکرد IANA را به دلیل ترس از اینکه بسیاری از کشورها از رژیم حکمرانی اینترنت به رهبری آیکن خارج شوند، تسلیم کند. این چرخش همچنین اصلاحاتی عمده در آیکن و ترتیب پاسخگویی آن به همراه داشت (کروگر^۸ ۲۰۱۵)

¹ Lyon

² Farrell and Finnemore

³ Chander and Le

⁴ Drake, Cerf, and Kleinwachter

⁵ Internet Assigned Numbers Authority (IANA) Transition

⁶ Becker

⁷ Scholte

⁸ Kruger

علیرغم انحراف آن به سمت رویکرد دولت محور، ادبیات امنیت فضای مجازی با پژوهش‌های مرتبط با حکمرانی اینترنت در حکمرانی چنددینفعی و شبکه‌ای همپوشانی دارد. پژوهش‌های تجربی بر سازوکار واقعی امن‌سازی فضای مجازی بسیاری از اقدامات خصوصی و اقدام جمعی توسط ارائه دهندگان خدمات اینترنتی سازمانهای تنظیم استاندارد و دولت و سازمان‌های مجری قانون را نشان می‌دهد (اصغری^۱ و همکاران 2015). اعمال سنتی و سلسله مراتبی دولت یک استثنا برخلاف قانون است (کوربس و بدیعی^۲ 2017 و اسمیت 2014)

نظارت و حریم خصوصی نیز عوامل کلیدی مناظرات مدنی حول واکنش خطامشی‌ها به فراگیر شدن رسانه‌های اجتماعی بود. در حالی که حامیان حریم خصوصی سنتی هنجارها و ایده‌های خطامشی‌های خود را بر شرایط جدید مطابقت می‌دادند، نئومارکیست‌ها از سرمایه‌داری نظارتی به عنوان نوع جدیدی از اقتصاد صحبت کردند (زوبوف^۳ 2015 و 2019). حکمرانی حفاظت از داده‌ها در اداره اینترنت گسترده‌تر شد و شکست توافقنامه بندر امن ایالات متحده و اروپا و مقررات عمومی حفاظت از داده‌های اروپا محیط نظارتی را برای پلتفرم اصلی با ارائه خدمات رایگان در ازای داده‌های کاربران پیشنهاد داد (بنت و راب^۴ 2017)

قوانین محلی‌سازی داده‌ها نیز به عنوان یک موضوع تجارت دیجیتال مورد تحلیل قرار گرفت. پژوهشگران حقوق مطالعه کردند که چگونه محلی‌سازی داده‌ها می‌تواند بر تجارت دیجیتال و جریان داده‌های فرامرزی تاثیر بگذارد، بدون دستیابی به حریم خصوصی و امنیت مطلوب در اینترنت، آن را به عنوان یک مانع تجاری مطرح کردند (چندلر و لی 2015). دیگران با بحث در مورد مشروعیت قوانین محلی‌سازی داده‌ها در کشورهایی همچون برزیل، هند، چین و روسیه رویکرد متفاوتی اتخاذ کردند؛ سلبی^۵ با ارزیابی تنش بین محلی‌سازی داده‌ها و تجارت آزاد، استدلال می‌کند که قوانین محلی‌سازی داده‌ها حکمرانی اینترنت و قوانین تجارت بین الملل را دربر خواهد داشت (سلبی 2017)

دیگر پیشرفت اخیر در زمینه حکمرانی اینترنت و تجارت، ملی‌گرایی فناوری است. حملات ایالات متحده به تولیدکننده وسایل مخابراتی چین، هاوایی، نسل جدیدی از موبایل‌های مخابراتی را در نزاع رقابت دولت-ملت قرار داد. روسیه نیز رویکردی نسبت به اینترنت اتخاذ کرد که به وضوح ملی‌گرایانه و با اقتدار بود. (استادنیک^۶ 2019) این اقدامات بر ضد تجارت آزاد به نام امنیت ملی و امنیت فضای مجازی صورت گرفت. همانطور که ملت‌ها گرایش‌های ملی‌گرایانه فنی را بروز می‌دادند، تاثیر تحریم‌ها و حمایت‌گرایی از تجارت بر فناوری‌هایی که اینترنت را اداره می‌کنند محتمل است به موضوع رایج پژوهشی تبدیل شود.

از نظر روش‌شناختی این حوزه به سمت افزایش استفاده از روش‌های اندازه‌گیری علمی رایانه‌ای گرایش یافت. بعضی از پژوهش‌های امیدوارکننده جدید توسط محققینی است که از ابزارهای تولید محتوای اینترنتی برای گردآوری و تحلیل داده‌های اینترنتی بهره می‌برند. فرد مهندسی معکوس جاسوس افزار آزمایشگاه شهروندی دایبرت و تلاش‌های پژوهشگران برای بدست آوردن کنترل زیرساخت فرمان - کنترل یک ربات شبکه را می‌بیند. محققین اقتصاد امنیت مانند تایلر مور و میشل ون ایتن به طور فزاینده‌ای قادر به استخراج پایگاه‌های داده ابر کامپیوترها در مورد عملیات‌های فیشینگ، اطلاعات مسیریابی، منابع هرز و مانند آن هستند. می‌توان تکامل و انتشار بیشتر این روش‌ها را برای تاثیر مستقیم بیشتر بر مشکلات حکمرانی اینترنت تصور کرد. این به معنی ترکیب دانش فنی و علوم اجتماعی است که هنوز بسیار نادر است.

¹ Asghari

² Kuerbis and Badiei

³ Zuboff

⁴ Bennett and Raab

⁵ Selby

⁶ Stadnik

نتیجه گیری

حکمرانی اینترنت به عنوان نوعی برچسب و حوزه مطالعه طی بیست سال گذشته بسیار متحول شده است. هنگامی که یک اصطلاح برای بحث در مورد کنترل ریشه سیستم نام دامنه به کار می‌رفت (و حتی در آن زمان به شدت مورد اعتراض قرار می‌گرفت و به عنوان برچسب رد شد) اکنون به عنوان تعیین کننده‌ای برای طیف وسیعی از مسائل سیاسی، توسعه نهادی و پدیده‌های ژئوپلیتیک شناخته شده است. نیاز به تعریف این اصطلاح، حتی یک کارگروه ویژه سازمان ملل را به عنوان بخشی از فرآیند اجلاس سران سازمان ملل ایجاد کرد.

شکل 3-3 یک نمای کلی از اینکه چه زمانی حکمرانی اینترنت در مقالات دانشگاهی و پایگاه‌های داده تحقیقات پدیدار شده است به ما می‌دهد. داده‌ها برای 4 اصل متفاوت ارائه شده است: قانون (از آکادمی الکسیس نکسیس)، اقتصاد (از پایگاه داده اکون لایت¹)، علوم سیاسی (از پایگاه داده علوم سیاسی پروکوئست² که شامل مجله روابط بین الملل نیز می‌شود) و جامعه شناسی (از چکیده‌های جامعه شناسی پروکوئست). با توجه به این می‌توانیم ببینیم که قانون استوارترین و پایدارترین سهم به عنوان موضوع در حکمرانی اینترنت است که با جهش از 2 در 1996 به 49 در 2000 رسیده و نرخ 40 تا 50 از انتشارات بر حسب سال را تاکنون دارد. از سال 2010 هرچند انتشارات علوم سیاسی و روابط بین الملل در این حوزه از دیدگاه خالص تعداد نشر غلبه کرده است که این موضوع را ما به رشد امنیت فضای مجازی به عنوان خط‌مشی و مشغله پژوهشی و درک موضوع حکمرانی اینترنت به عنوان یک مسئله ژئوپلیتیک نسبت دادیم. میزان سهم تولیدی توسط امنیت فضای مجازی و حکمرانی فضای مجازی در پژوهش‌های اینترنت و حوزه‌های علوم سیاسی نشان دهنده عمق چالش اتصال اینترنت و فناوری رایانه‌ای مطرح شده در شکل سنتی دولت است.

در مقابل، اقتصاد و جامعه شناسی کمترین سهم را به این موضوع نشان داده‌اند. مقالات اقتصادی در این موضوع معمولاً 2 یا 3 بار در سال منتشر می‌شوند. جامعه شناسی تقریباً هر سال 4 بار، در حالی که علوم سیاسی فعالیت بیشتری در سال 2010 نشان می‌دهد، برای مثال 14 مقاله در 2014 و یک قله دیگر 10 مقاله در 2017 وجود دارد. بدون شک این به دلیل بی‌علاقگی اقتصاددانان و جامعه‌شناسان در دگرگونی‌های اجتماعی توسط اینترنت نیست. به سادگی تعداد کمی از آنها نگرانی خود را به عنوان حکمرانی اینترنت مطرح می‌کنند. آنها بیشتر به ترتیب بر تحول صنایع اینترنتی و کاربران و استفاده از رسانه‌های جدید تمرکز می‌کنند.

¹ EconLit

² ProQuest

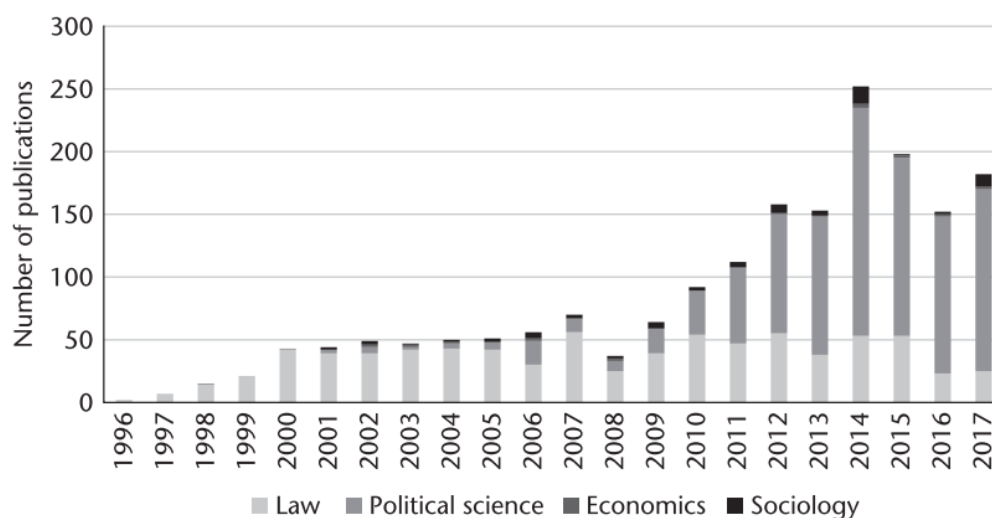

Figure 3.3

ما با طرح سوالی جالب و احتمالا ناراحت کننده در مورد آینده این حوزه نتیجه گیری کردیم. در یک مقاله میشل ون ایتن ادعا کرد که

رشد اینترنت اشیاء و محاسبات فراگیر نشانه از بین رفتن تمایز بین دستگاه‌های دارای قابلیت اتصال و بدون قابلیت اتصال و قابلیت محاسبات است. بدون این تمایز فکر کردن در مورد حکمرانی امنیت سایبری به عنوان فضایی با انسجام ساختاری معنادار نیست. (437، 2017)

آیا به عنوان مثال، مدیریت دستگاه‌های پزشکی متصل به اینترنت، حکمرانی اینترنت است یا بخشی از خط‌مشی‌های بهداشتی تلقی می‌شود؟ آیا وسایل نقلیه خودران به عنوان حکمرانی اینترنت محسوب می‌شوند یا خط‌مشی حمل و نقل؟ با همه گیر شدن دستگاه‌های متصل به اینترنت ممکن است که با اکثر سوالات مربوط به حکمرانی مواجه می‌شویم و به شیوه‌های خاص بخش‌ها (مثل سلامت یا حمل و نقل) که خارج از حوزه حکمرانی اینترنت قرار دارند، حل شوند. اگر این اتفاق بیفتد، از قضا ممکن است تعریف و دامنه حکمرانی اینترنت بار دیگر به حوزه محدود نامگذاری، آدرس دهی و زیرساخت مسیریابی اینترنتی باز گردد.

References

- Ahlert, C. (2001). Democr@tic -Global-Governance.net: ICANN als Paradigma neuer Formen Internationaler Politik [Democr@tic-global-governance.net: ICANN as a paradigm of new forms of international government in cyberspace]. *Internationale Politik und Gesellschaft*, 1, 66–78.
- Anderson, R. (2001). Why information security is hard— an economic perspective. *Proceedings of the 17th Annual Computer Security Applications Conference*. Retrieved from <http://www.cl.cam.ac.uk/~rja14/Papers/econ.pdf>

Anderson, R., & Moore, T. (2007, January). Information security economics and beyond. Paper presented at the Fourth Bi- Annual Conference on the Economics of the Software and Internet Industries, Toulouse, France. Retrieved from http://www.cl.cam.ac.uk/~rja14/Papers/econ_crypto.pdf

Arquilla, J., & Ronfeldt, D. (1993). Cyberwar is coming! Comparative Strategy, 12, (2) 141.165–

Asghari, H., van Eeten, M. J., & Bauer, J. M. (2015). Economics of fighting botnets: Lessons from a decade of mitigation. IEEE Security & Privacy, 13(5), 16–23.

Barlow, J. P. (1996). A declaration of the independence of cyberspace. Retrieved from <https://www.eff.org/cyberspace-independence>

Becker, M. (2019). When public principals give up control over private agents: The new independence of ICANN in Internet governance. Regulation and Governance, 13.576–561, (4)

Benkler, Y. (2006). The wealth of networks: How social production transforms markets and freedom. New Haven, CT: Yale University Press.

Benkler, Y., Roberts, H., Faris, R., Solow- Niederman, A., & Etling, B. (2015). Social mobilization and the networked public sphere: Mapping the SOPA- PIPA debate. Political Communication, 32(4), 594–624.

Bennett, C., & Raab, C. D. (2017). Revisiting “the governance of privacy.” SSRN. Retrieved from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2972086

Boyle, J. (1996). Shamans, software and spleens: Law and the construction of the information society. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Boyle, J. (1997). A politics of intellectual property: Environmentalism for the net Duke Law Journal, 47, 87.

Braman, S. (1995). Policy for the net and the Internet. Annual Review of Information Science and Technology, 30, 5–75.

Bridy, A. (2010). Graduated response and the turn to private ordering in online copyright enforcement. Oregon Law Review, 89, 81.

Buchanan, B. (2016). The cybersecurity dilemma: Hacking, trust and fear between nations. Oxford, UK: Oxford University Press.

Burk, D. (1995). Trademarks along the infobahn: A first look at the emerging law of cybermarks. Richmond Journal of Law and Technology, 1 (1), 1– 6. Retrieved from <https://scholarship.richmond.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.com/&httpsredir=1&article=1003&context=jolt>

- Cave, J., Marsden, C., Klautzer, L., Levitt, R., van Oranje, C., Rabinovich, L., & Robinson, N. (2007, March 5). Responsibility in the global information society: Towards multi-stakeholder governance. SSRN. Retrieved from <https://ssrn.com/abstract=2142027>
- Cavelty, M. D. (2007). Cyber-security and threat politics: US efforts to secure the information age. London, UK: Routledge.
- Chander, A., & Lê, U. (2015). Data nationalism. *Emory Law Journal*, 64, 677.
- Deibert, R., Palfrey, J. G., Rohozinski, R., & Zittrain, J. (Eds.). (2008). Access denied: The practice and policy of global Internet filtering. Cambridge, MA: MIT Press.
- Deibert, R., Palfrey, J. G., Rohozinski, R., & Zittrain, J. (Eds.). (2010). Access controlled: The shaping of power, rights and rule in cyberspace. Cambridge, MA: MIT Press.
- Deibert, R., Palfrey, J. G., Rohozinski, R., & Zittrain, J. (Eds.). (2012). Access contested: Security, identity and resistance in Asian cyberspace. Cambridge, MA: MIT Press.
- Deibert, R. J., & Rohozinski, R. (2010). Risking security: Policies and paradoxes of cyberspace security. *International Political Sociology*, 4(1), 15–32.
- DeNardis, L. (2014). The global war for Internet governance. New Haven, CT: Yale University Press.
- DeNardis, L., & Raymond, M. (2013). Thinking clearly about multistakeholder Internet governance. GigaNet: Global Internet Governance Academic Network, Annual Symposium 2013. Retrieved from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2354377
- Drake, W. J. (Ed.). (2005). Reforming Internet governance: Perspectives from the working group on Internet governance. New York, NY: UN ICT Task Force.
- Drake, W. J., Cerf, V., & Kleinwächter, W. (2016, January). Internet fragmentation: An overview. Future of the Internet Initiative White Paper. Retrieved from World Economic Forum website: http://www3.weforum.org/docs/WEF_FII_Internet_Fragmentation_An_Overview_2016.pdf
- Drezner, D. (2007). All politics are global: Explaining international regulatory regimes. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Easterbrook, F. H. (1996). Cyberspace and the law of the horse. *University of Chicago Legal Forum*, 1996, 207–216.

Epstein, D., & Nonnecke, B. M. (2016). Multistakeholderism in praxis: The case of the regional and national Internet Governance Forum (IGF) initiatives. *Policy & Internet*, 8, 148–173. doi:10.1002/poi3.116

Farrell, H. (2003). Constructing the international foundations of e-commerce—the EU-US safe harbor arrangement. *International Organization*, 57(2), 277–306.

Farrell, H., & Finnemore, M. (2013). The end of hypocrisy: American foreign policy in the age of leaks. *Foreign Affairs*, 92(6), 22–26.

Froomkin, A. M. (2000). Wrong turn in cyberspace: Using ICANN to route around the APA and the Constitution. *Duke Law Journal*, 50(1), 17–186.

Froomkin, A. M. (2002). ICANN's UDRP: Its causes and partial cures. *Brooklyn Law Review*, 67(3), 605–718.

Galloway, J., & Komaitis, K. (2005). Like Alice in Wonderland: Applying EC competition principles in the case of domain names. *Journal of Information, Law and Technology*, 2005(2 & 3). Retrieved from https://warwick.ac.uk/fac/soc/law/elj/jilt/2005_2/3-galloway-komaitis.

Gartzke, E., Lindsay, J., & Nacht, M. (2014, March). Cross-domain deterrence: Strategy in an era of complexity. Paper presented at the International Studies Association Annual Meeting, Toronto, Canada.

Goldsmith, J. (1998). Against cyber-anarchy. *University of Chicago Law Review*, 65, (4) 1199.1250–

Goldsmith, J., & Wu, T. (2006). *Who controls the Internet? Illusions of a borderless world*. New York, NY: Oxford University Press.

Hardy, I. T. (1994). The proper legal regime for “cyberspace.” *University of Pittsburgh*

Law Review, 55, 993–1055.

Hill, J. F. (2012). Internet fragmentation: Highlighting the major technical, governance and diplomatic challenges for US policy makers. SSRN. Retrieved from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2439486

Hofmann, J. (2005). Internet Governance: Zwischen staatlicher Autorität und privater Koordination. *Internationale Politik und Gesellschaft*, 3, 10–29.

Hofmann, J., Katzenbach, C., & Gollack, K. (2016). Between coordination and regulation: Finding the governance in Internet governance. *New Media and Society*, 19 (9), 1406–1423.

- Horten, M. (2012). *The copyright enforcement enigma: Internet politics and the 'telecoms package.'* UK: Palgrave MacMillan.
- Johnson, D. R., & Post, D. (1996). Law and borders: The rise of law in cyberspace. *Stanford Law Review*, 48, 1367.
- Johnson, D. R., & Post, D. (1997). And how shall the net be governed? A meditation on the relative virtues of decentralized, emergent law. In B. Kahin & J. H. Keller (Eds.), *Coordinating the Internet* (pp. 62–91). Cambridge, MA: MIT Press.
- Kahin, B., & Keller, J. H. (Eds.). (1997). *Coordinating the Internet*. Cambridge, MA: IT Press.
- Klein, H. (2001). Global democracy and the ICANN elections. *Info*, 3(4), 255–257.
- Klein, H. (2004). Understanding WSIS: An institutional analysis of the UN world summit on the information society. *Information Technology and International Development*, 1(3–4), 3–14.
- Kleinwächter, W. (2000). ICANN between technical mandate and political challenges. *Telecommunications Policy*, 24(6), 553–565.
- Kleinwächter, W. (2001). The silent subversive: ICANN and the new global governance. *Info*, 3(4), 259–278.
- Kleinwächter, W. (2004). Beyond ICANN vs ITU? How WSIS tries to enter the new territory of Internet governance. *Gazette*, 66(3–4), 233–251.
- Kowack, G. (1995). Internet governance and the emergence of global civil society. *IEEE Communications Magazine*, 35(5), 52–57.
- Kranich, N. (2004). *The information commons: A public policy report* (No. 4). New York, NY: Free Expression Policy Project, Brennan Center for Justice, NYU School of Law.
- Krasner, S. D. (1983). *International regimes*. Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Kruger, L. G. (2016, September). The future of Internet governance: Should the United States relinquish its authority over ICANN? (CRS Report R44022). Congressional Research Service. Retrieved from <https://fas.org/sgp/crs/misc/R44022.pdf>
- Kuerbis, B., and Badiei, F. (2017). Mapping the cybersecurity institutional landscape. *Digital Policy, Regulation and Governance*, 19(6), 466–492.
- Leberknight, C., Chiang, M., Poor, H. V., Wong, F. (2010, December 31). A taxonomy of Internet censorship and anti- censorship. Draft Version. Retrieved from <http://www.princeton.edu/~chiangm/anticensorship.pdf>

- Leib, V. (2002). ICANN- EU can't: Internet governance and Europe's role in the formation of the Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN). *Communication Abstracts*, 25(6), 755–909.
- Lemley, M. A. (2007). Rationalizing Internet safe harbors. *Journal of Telecommunications and High Technology Law*, 6, 101.
- Lessig, L. (1999a). *Code and other laws of cyberspace*. New York, NY: Basic Books.
- Lessig, L. (1999b). Open code and open societies: Values of Internet governance. *Chicago-Kent Law Review*, 74, 1405.
- Lessig, L. (2005). *Free culture: The nature and future of creativity*. New York, Y: Penguin.
- Lewis, P. H. (1994, October 24). U.S. begins privatizing Internet's operations. *The New York Times*.
- Levinson, N. S. (2002). Internet governance and institutional change. *The Tocqueville Review/La Revue Tocqueville*, 23(2), 125–141.
- Levinson, N., & Smith, H. (2008, August 28). The Internet governance ecosystem: Assessing multistakeholderism and change. Paper presented at the American Political Science Association 2008 Annual Meeting, Hynes Convention Center, Boston. retrieved from <http://195.130.87.21:080/dspace/bitstream/123456789/1020/1/The%20internet%20governance%20ecosystem%20assessing%20multistakeholderism%20and%20change.pdf>
- Lyon, D. (2014). Surveillance, Snowden, and big data: Capacities, consequences, critique. *Big Data & Society*, 1(2). doi:10.1177/2053951714541861
- MacLean, D. (Ed.). (2004). *Internet governance: A grand collaboration*. New York, NY: UN ICT Task Force.
- Malcolm, J. (2008). *Multi-stakeholder governance and the Internet Governance Forum Wembley, Australia*: Terminus Press.
- Mann, R. J., and Belzley, S. R. (2005). The promise of Internet intermediary liability. *William and Mary Law Review*, 47, 239.
- May, C. (2007). The World Intellectual Property Organization and the development agenda. *Global Governance: A Review of Multilateralism and International Organizations*, 13, 170–161, (2)
- Moore, T. (2008). *Cooperative attack and defense in distributed networks* (Report No. UCAM-CL-TR-718). Cambridge, UK: University of Cambridge Computer Laboratory.
- Mueller, M. (2002). *Ruling the root: Internet governance and the taming of cyberspace* Cambridge, MA: MIT Press.

Mueller, M. (2010). *Networks and states: The global politics of Internet governance*. Cambridge, MA: MIT Press.

Mueller, M. (2014). Detaching Internet governance from the state: Globalizing the IANA. *Georgetown Journal of International Affairs*, 35–44.

Mueller, M. (2017). *Will the Internet fragment? Sovereignty, globalization and cyberspace*. London, UK: Polity.

Mueller, M., Kuehn, A., & Santoso, S. M. (2012). Policing the network: Using DPI for copyright enforcement. *Surveillance & Society*, 9(4), 348–364.

Nye, J. S. (2014). The regime complex for managing global cyber activities. *Global Commission on Internet Governance Paper Series (Paper no. 1)*. Centre for International Governance Innovation/Chatham House. Retrieved from https://www.cigionline.org/sites/default/files/gcig_paper_no1.pdf

O'Mahony, S. (2003). Guarding the commons: How community managed software projects protect their work. *Research Policy*, 32(7), 1179–1198.

O'Siochru, S. (2004). Civil society participation in the WSIS process: Promises and reality. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 18(3), 330–344.

Padovani, C., & Tuzzi, A. (2004). Global civil society and the world summit on the information society: Reflections on global governance, participation and the changing scope of political action. *Social Science Research Council*. Retrieved from <https://ecpr.eu/Filestore/PaperProposal/268396ec-ddf8-4df3-bd32-763d314d6c65.pdf>

Palfrey, J. (2004). The end of the experiment: How ICANN's foray into global Internet democracy failed. *Harvard Journal of Law & Technology*, 17(2)

Perritt, H. H., Jr. (1996). Jurisdiction in cyberspace. *Villanova Law Review*, 41, 1.

Raboy, M. (2004). The WSIS as a political space in global media governance. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 18(3), 345–359.

Raymond, E. S. (2001). *The cathedral and the bazaar: Musings on Linux and opensource an accidental revolutionary (Rev. ed.)*. Cambridge, MA: O'Reilly.

Resnick, D. (1997). Politics on the Internet: The normalization of cyberspace. *New Political Science*, 47–68.

Resnick, P., & Miller, J. (1996). PICS: Internet access controls without censorship. *Communications of the ACM*, 39(10), 87–93.

Samuelson, P. (1996). The copyright grab. *Wired*. Available at http://works.bepress.com/pamela_samuelson/240/

Schmidt, A. (2014). Hierarchies in networks: Emerging hybrids of networks and hierarchies for producing Internet security. In *Cyberspace and international relations* (pp.181-202). Berlin, Germany: Springer.

Scholte, J. A. (2016). Process and power in Internet governance. Reflections on the IANA transition. RIPE, Amsterdam. Available at <https://ripe72.ripe.net/presentations-20/ripe-72.pdf>

Segal, A. (2016). *The hacked world order: How nations fight, trade, maneuver, and manipulate in the digital age*. New York, NY: PublicAffairs.

Selby, J. (2017). Data localization laws: Trade barriers or legitimate responses to cybersecurity risks, or both? *International Journal of Law and Information Technology*, 25, 232–213, (3)

Sell, S. K. (2013). Revenge of the “nerds”: Collective action against intellectual property maximalism in the global information age. *International Studies Review*, 15(1), 67–85.

Sørensen, E., & Torfing, J. (Eds.). (2007). *Theories of democratic network governance*.

Basingstoke, UK: Palgrave Macmillan.

Souter, D. (2007). Whose summit? Whose information society? Developing countries and civil society at the world summit on the information society. Association for Progressive Communications. Retrieved from <http://www.apc.org/en/pubs/manuals/governance/all/whose-summit-whose-information-society>

Stadnik, I. (2019). Sovereign RUnet: What does it mean? Internet Governance Project, Georgia Institute of Technology. Retrieved from <https://www.internetgovernance.org/research/sovereign-runet-what-does-it-mean/>

Stallman, R. (2002). *Free software, free society: Selected essays of Richard M. Stallman*. Boston, MA: Free Software Foundation.

Trottier, D. (2016). *Social media as surveillance: Rethinking visibility in a converging world*. London, UK: Routledge.

UNDP. (1997). *Human Development Report, 1997*. New York, NY: United Nations Development Program

van Eeten, M. J. (2017). Patching security governance: An empirical view of emergent governance mechanisms for cybersecurity. *Digital Policy, Regulation and Governance*, 19, 6

van Eeten, M. J., and Mueller, M. (2013). Where is the governance in Internet governance? *New Media & Society*, 15(5), 720–736.

Wagner, B. (2016). Global free expression— governing the boundaries of Internet content .Switzerland: Springer International Publishing.

Weber, S. (2004). The success of open source. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Weinberg, J. (2000). ICANN and the problem of legitimacy. Duke Law Journal, 50, 187.

Weinberg, J. (2001). Geeks and Greeks, Info, 3(4) 313–332.

Weinberg, J. (2011). Governments, privatization, and privatization: ICANN and the GAC. Michigan Telecommunications and Technology Law Review, 18, 1.

Wolfgarten, S. (2005). Investigating large-scale Internet content filtering. (Unpublished

master's thesis). Dublin City University, Ireland. Retrieved from <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.133.5778&rep=rep1&type=pdf>

Wu, T. S. (1997). Cyberspace sovereignty? The Internet and the international system. Harvard Journal of Law and Technology, 10(3), 647–666.

Zuboff, S. (2015). Big other: Surveillance capitalism and the prospects of an information civilization. Journal of Information Technology, 30(1), 75–89.

Zuboff, S. (2019). The age of surveillance capitalism: The fight for the future at the new frontier of power. New York, NY: Profile Books.